
ASIEL BIJ DE PATERS DISCALSEN TE GENT (1690)

Op 4 juli 1690 had in de Veldstraat in de voormiddag een verkeersongeluk plaats, rechtover de bakkerij met het uithangbord “den papegaey”¹.

Een oude vrouw, die met een “cortewaeghen” of kruitwagen “groenwaeren” d.w.z. groenten vervoerde, werd er overreden door de “carosse” die toebehoorde aan een zekere De Corte, “heere van Oghierlande”. De reiskoets waarin niemand zat, werd begeleid door een ‘lievrijknecht’ die van achter op de karos stond, en door de “carossier”, die op de bok of voorste bank gezeten was en de twee paarden mende.

Toen de koetsier na het accident stopte, hoorde hij van de livreiknecht dat hij, blijkbaar zonder het zelf gezien te hebben, een vrouw had overreden. De knecht zei tot de koetsier “dat hij soude hebben te vluchten”.

In plaats van naar het stadhuis zijn meester te gaan ophalen zoals hij van plan was,

is hij met de carosse ghereden naer ende in het Clooster vande Eerw. Paters discalsen, alwaer hij is gebleven, mits verstaen wiert ten selven daeghe naer middagh, dat de voorn. audde vrouwe door het voorn. overrijden is ghequetst ende ghestorven.

De koetsier vond het veiliger binnen het klooster van de aldaar gegarandeerde immunitet te genieten en aldus buiten de greep van het gerecht te blijven. Hij wilde eerst het politieonderzoek afwachten en zien of het voorval als een ongeluk zou beschouwd worden of niet. Blijkbaar was de politie de mening toegedaan dat het een ongeluk was, en kon de koetsier het klooster verlaten zonder gerechtelijke vervolging te moeten vrezen.

Interessant is dat ook bij de discalsen dit asielrecht nog in de praktijk bestond, zoals dat ook bij de paters augustijnen het geval was².

Dit asielrecht dateert uit de vierde eeuw. Volgens het kerkelijk recht boden bepaalde plaatsen bescherming voor mensen die vervolgd werden. Ze mochten daar niet gearresteerd worden en hun persoonlijke bezittingen konden er evenmin aangeslagen worden. Aanvankelijk bleef dit recht beperkt tot kerken en abdijen, maar later breidde het zich ook uit tot de kerkhoven.

In de praktijk kwam het er meestal op neer dat wie meende onschuldig te zijn in een kerk of abdij onderdook in afwachting dat het bewijs van zijn onschuld werd geleverd.

Dit recht bleef heel lang behouden. Pas tijdens de zestiende eeuw zwakte het sterk af. Zo werd in Frankrijk in 1539 de hele sector van criminele handelingen uit het asielrecht geschrapt. Pas met de Franse revolutie echter werd het asielrecht volledig afgeschaft en haalde het burgerlijk het volledig op het kanoniek of kerkelijk recht.

NOTEN

1. RA Gent, *Raad van Vlaanderen*, nr. 6984.

2. Zie mijn "Openluchtdansen en asielrecht te Gent in 1672", *OvZ* 73(1998), 283-85.

W.L. BRAEKMAN